

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0222U000200

Державний реєстраційний номер: 0119U100054

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-01-2022

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Теоретичні та прикладні аспекти вивчення слов'янських мов

Початок етапу: 01.2019

Закінчення етапу: 12.2021

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, м. Дніпро, Дніпровський р-н., Дніпропетровська обл., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380563749800, 380563749850

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, м. Дніпро, Дніпровський р-н., Дніпропетровська обл., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380563749800, 380563749850

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 43 - власна ініціатива (якщо робота виконується з власної ініціативи за кошти виконавця НДР або безкоштовно)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Теоретичні та прикладні аспекти вивчення слов'янських мов

Назва роботи англійською:

Theoretical and applied aspects of the study of Slavic languages

Реферат українською:

Об'єкт дослідження – слов'янські мови. Мета роботи – провести теоретичні й прикладні дослідження системного і комунікативно-дискурсивного рівнів слов'янських мов у синхронії та діяхронії. Методи дослідження: теоретичні – аналіз наукової лінгвістичної літератури з проблеми дослідження; загальнонаукові – індукція, дедукція, аналіз, синтез; лінгвістичні – описовий, контекстуально-інтерпретаційний, спостереження. Наукова новизна: уточнено й поглиблено уявлення про лексичну універбацію у теоретичному й прикладному аспектах; обґрунтовано принципи ахронічного словотвору; надано типологію механізмів квазіунівербації; запропоновано методики створення словника універбів та дослідження мовної рефлексії; доведено, що сучасні мови розвиваються перш за все у наслідок дії тенденції до глобалізації; простежено лінгвальні маніфестації дії цієї тенденції у сучасних слов'янських мовах на матеріалі англіцизмів, ковідлексик та перехідних явищ; досліджено реалізацію тестових категорій рефлексивності, зв'язуваності, діалогічності та ін. в епістолярному та електронному дискурсах; отримано поглиблені знання щодо порівняно нових для наукового обігу об'єктів дослідження, а саме: еґо-текстів та електронних листів; досліджено функціональну поведінку мовних одиниць у різних типах дискурсів, а саме: полівокативів та неологізмів – в епістолярному; онімів та образних засобів – у художньому, публіцистичному та навчальному; розділових знаків – у науково-технічному; графем Ї та Й – у літописах; зроблено суттєвий внесок у вдосконалення метамови досліджень лексики, словотвору і синтаксису слов'янських мов. Результати проведеного дослідження й висновки можуть бути використані у подальших наукових розвідках щодо закономірностей розвитку і функціонування сучасних слов'янських мов.

Реферат англійською:

The object of research is Slavic languages. The aim of the work is to conduct theoretical and applied research of systemic and communicative-discursive levels of Slavic languages in synchrony and diachrony. Research methods: theoretical – analysis of scientific linguistic literature on the research problem; general science – induction, deduction, analysis, synthesis; linguistic – descriptive, contextual-interpretive, observation. The scientific novelty: the idea of lexical universion in theoretical and applied aspects is specified and deepened; the principles of achronic word formation are substantiated; the typology of quasi-universion mechanisms is given; methods of creating a dictionary of universes and research of linguistic reflection are offered; it is proved that modern languages develop primarily as a result of the trend towards globalization; linguistic manifestations of this tendency in modern Slavic languages on the basis of Englishisms, covidlexics and transients are traced; the realization of text categories of reflexivity, coherence, dialogicity, etc. is investigated. in epistolary and electronic discourses; gained in-depth knowledge of relatively new for scientific circulation objects of research, namely: ego-texts and e-mails; the functional behavior of language units in different types of discourses is studied, namely: polyvocatives and neologisms – in epistolary; onyms and figurative means – in art, journalism and education; punctuation marks – in scientific and technical; the graphemes Y and I are in the chronicles; a significant contribution to improving the metalanguage of research on vocabulary, word formation and syntax of Slavic languages is made. The results of the study and conclusions can be used in further research on the patterns of development and functioning of modern Slavic languages.

Індекс УДК: 811.1/.2, 811.16

Коди тематичних рубрик:16.41.21

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Пристайко Тамара Степанівна

Науковий ступінь: д. філол. н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Методика дослідження особливостей розвитку і функціонування слов'янських мов у синхронії та діяхронії

Назва НТП англійською: Methods of studying the peculiarities of the development and functioning of Slavic languages in synchrony and diachrony

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: 72.2 Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Виявлено й описано лінгвальні маніфестації тенденцій до глобалізації та мовної економії, встановлено особливості функціональної поведінки мовних і мовленнєвих одиниць у дискурсивному просторі слов'янських мов. Обґрунтовано й апробовано підхід до вивчення явища універбації в аспекті теорії номінатем; опрацьовано типологію механізмів квазіунівербації в російській мові; проведено дослідження ковід-лексики як нового явища в сучасних слов'янських мовах; обґрунтовано принципи ахронічного словотвору; досліджено категорію рефлексивності на матеріалі епістолярного та інтернет-дискурсів; розглянуто явище переходу зі статусу лексеми до морфеми. Значний внесок зроблено у дослідження епістолярних жанрів приватного листа у писемній та електронній формах та приватного щоденника як его-текстів. У багатьох випадках скореговано метамову дослідження.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2021

Закінчення етапу: 12.2021

Споживачі продукції: Вища освіта, ДНУ, ЗВО

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Kuvarova O. Structural types of polyvocatives and their functional features in epistolary texts. Ukrainiane sense / Український смисл. Dnipro: Lira, 2020. Pp. 62–69.

Prystaiko T., Diachok N. Nominative status of the names of homemade alcoholic beverages in the russian language. Ukrainian sense / Український смисл. Dnipro: Lira, 2020. P. 78–86.

Датченко Ю. В. Особливості утворення назв писанок в українськомовній традиції. Вісник Харків. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна, серія «Філологія». 2020. С. 9–15.

Греченко-Журавская В. М. Употребление букв И–Ы в Хлебниковском списке «Повести временных лет». Східнослов'янська філологія: від Нестора до сьогодення: матеріали VII Міжнар. наук. конф. (Бахмут, 26 березня 2020 р.). Бахмут, 2020. С. 66–70.

Дьячок Н. В. Основы универбации: Структурно-семантический критерий: монография. Славянск, 2019. 346 с.

Дьячок, Н. В. Материалы к словарю универбов современного русского языка. Часть II (М–Я). Слов'янськ, 2019. 270 с.

Дьячок Н. В. Основы ахронического словообразования (на материале русского языка): монография / Н. В. Дьячок, Н. В. Цурикова. Слов'янськ, 2020. 242 с.

Куварова Е. К. Языковая рефлексия в эпистолярном тексте (на материале писем Н. И. Пирогова). Слов'янські мови. 2019. Вип. 2 (14). С. 111–121.

Пристайко Т. С. Метаноминатии ковид-лексики в русском лингвистическом пространстве. Мова. 2021. № 35. С. 187–194.

Пристайко Т. С. Путь из лексемы в морфемы (об экзит-производных в русском языке наших дней). Проблемы загального і слов'янського мовознавства. 2019. № 3. С. 125–135.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Оковитий Сергій Іванович

д. х. н., 02.00.03

Перелік осіб-виконавців

Греченко-Журавська Вікторія Михайлівна
(к.філол.н., 10.02.02)

Датченко Юлія Валентинівна
(к. філол. н., 10.02.01)

Дьячок Наталя Василівна
(д. філол. н., 10.02.02)

Куварова Олена Костянтинівна
(д. філол. н., 10.02.02)

Пристайко Тамара Степанівна
(д.філол.н., 10.02.02)

Шпітько Ірина Миколаївна
(к. філол. н., 10.02.01)

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Терзі Н. В.

Телефон

+38 (097) 499-46-87

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

